

JOK-BLAD 2/2011

Järvafältets Ornitologiska Klubbs

Fågelrapport för Norra Järvafältet 2010

Denna rapport bör citeras "JOK:s årsrapport 2010"

Endast datum (XX) = första observationen av arten för året.

KNÖLSVAN

Häckningar:

Översjön: 1 kull med 6 ungar.

Ravalen och Säbysjön: Inga häckningar.

Vinterobservationer (dec):

10/12 13 ex. sträckte 30-meterskärret (TC,OB).

20/12 11 ex. sträckte 30-meters (TC,KSJ,OB).

MINDRE SÅNGSVAN

7/4 1 ex. sträckte tillsammans med 12 st sångsvanar över 30-meterskärret (TC,OB,MO,BH).

Tidigare observationer av arten på norra Järva:

1995- 2 ex/1996- 2 ex/1998- 2 ex/1999- 1 ex.

2000- 2 ex/01- 1 ex/03- 10 ex/07- 13 ex/08- 1 ex.

2009- 1 ex/2010- 1 ex.

SÅNGSVAN

Vårsträck (>50 ex):

29/3 85 ex. str Barkarbyfältet/30-meters (JOK).

30/3 61 ex. str Barkarbyfältet/30-meters (JOK).

2/4 166 ex. str Barkarbyfältet/30-meters (JOK).

8/4 57 ex. sträckte över 30-meterskärret (JW,TC).

Höststräck (>50 ex):

10/11 tot 99 ex. sträckte över norra Järvafältet.

19/11 56 ex. str över norra Järvafältet (JOK).

23/11 103 ex. str över 30-meterskärret (JW,OB).

26/11 118 ex. str över 30-meterskärret (TC,OB).

Rastande sångsvanar:

Största antal samtidigt rastande under våren var 17 st i 30-meterskärret den 17/4 (TC).

Under hösten rastade som mest 9 st sångsvanar, detta vid Översjön den 20/11 (JW).

Vinterobservationer (jan-feb+dec):

20/2 16 ex. sträckte över 30-meters (KSJ,TC,JW).

24/12 1 ex. sträckte över Barkarby (AE).

SÄDGÅS

Rastande, vilket är mycket sällsynt i området:

10/9 5 ex. rast södra Säbysjön (KSJ,MW mfl).

Vårsträck (>40 ex):

8/4 50 ex. över 30-meterskärret (JW,TC).

Höststräck (>40 ex):

30/9 43 ex. över 30-meterskärret (OB,TC).

26/9 327 ex. över 30-meterskärret (TC,JW,OB).

BLÄSGÅS

29/3 1 ex. ad sträckte tillsammans med 14 st sädgäss över 30-meterskärret (KSJ,GSI,OB).

31/3 2 ex. sträckte tillsammans med 2 st grågäss över Barkarbyfältet (OB,BW,KSJ).

4/4 minst 1 ex. sträckande i en grupp med 14 obestämda gäss över 30-meterskärret (JW,OB mfl).

Observerad under 1990- o. 2000-talet enl. följande:

1994- 2 ex/1996- 17 ex/1997- 1 ex/1999- 1 ex.

2000- 4 ex/01- 2 ex/03- 3 ex/04- 4 ex/2005- 5 ex.

2006- 70 ex/07- 37 ex/08- 2 ex/2010- 4 ex.

GRÅGÅS

Trots att 5-7 par grågäss fanns vid södra Säbysjön under häckningstid lyckades endast två par få fram ungar (totalt 7 st, varav 3-4 nådde flygg ålder).

GRÅGÅS x KANADAGÅS

I år noterades ingen blandhäckning mellan grågås och kanadagås. Dock fanns 1-2 etablerade par.

KANADAGÅS

Häckning:

Södra Säbysjön: Totalt ca 45 ungar.

Ravalen: 12 ungar.

Väsby sjöäng: 1 kull med 6 ungar.

VITKINDAD GÅS

Rastande:

28/3 3 ex. rastade Barkarbyfältet (PF,BLI,AS,TP).

13/5 2 ex. rastade på Säby strandäng (KSJ).

17/5 1 ex. rastade södra Säbysjön (JOK).

3/9 3 ex. rastade vid Häggviksavfarten (JW).

Största antalet under hösten:

15/8 ca 300 ex. förbiflyg Fornborgsberget (MW).

26/9 360 ex. över 30-meterskärret (TC,JW,OB).

GRAVAND

21/4 1 ex. rastade tillf. på Säby strandäng (OB,PL).

Tidigare observationer av arten på norra Järva:

1996.08.31: 1 ex. sträckte över södra Säbysjön.

1998.04.21: 1 ex. rastade i södra delen av Säbysjön.

2001.09.07: 1 ex. rastade i södra delen av Säbysjön.

2006.04.05: 1 ex. sträckte över 30-meterskärret.

2006.05.09: 1 ex. överflygande södra Säbysjön.

2007.09.10: 2 ex. sträckte över 30-meterskärret.

2009.05.18: 2 ex. överflygande södra Säbysjön.

BLÄSAND

4/4 (JOK).

Större antal rastande:

21/9 31 ex. rastade i södra Säbysjön (OB,MW).

SNATTERAND

Häckningar:

Säby strandäng/södra Säbysjön: Min. 6 kullar (OB).

KRICKA

Häckning:

9/7 hona + 1 unge i södra Säbysjön (OB,TC,GSI).

Större antal rastande (>ca 50 ex):

19/4 ca 50 ex. rastade vid Säby strandäng (OB).

26/4 60 ex. rastade vid 30-meterskärret (KSJ,OB).

GRÄSAND

Häckningar- antal kullar delvis uppskattat:

Ravalen + Bögs våtmark: ca 5 kullar.

Säbysjön: ca 10 kullar (OB mfl).

Väsby sjöäng: 2-3 kullar (OB mfl).

Översjön: 2-3 kullar.

Större samling:

5/4 120 ex. rastade på Säby strandäng (OB).

9/4 100 ex. rastade vid 30-meterskärret + 100 ex. på Säby strandäng (OB).

Vinterobservationer:

Under januari och december fanns som mest ca 50 gräsänder vid Ravalens utlopp (MW mfl).

STJÄRTAND

15/4 2 ex. sträckte över 30-meterskärret (TC,HQ).

22/4 1 par rastade tillfälligt Säby strandäng (SK).

15/7 1 ex. honfärgad rastade i södra Säbysjön (PF).

Tidigare observationer av arten under 2000-talet:

2000- 5 ex/01- 6 ex/02- 2 ex/03- 6 ex/2004- 9 ex.

2005- 32 ex/06- 27 ex/07- 47 ex/08- 2 ex/09- 65 ex.

ÄRTA

Nedan redovisade observationer bör kunna tolkas som att ett häckningsförsök sannolikt genomfördes på Säby strandäng.

21/4-7/5 1 par nästan dagligen på Säby strandäng.

3/5 1 par även vid 30-meterskärret.

9/5-1/6 1 ex. hane vid flera tillf. Säby strandäng.

14-16/7 1 ex. honfärgad vid fågeltornet.

SKEDAND

Häckningar:

Säby strandäng/södra Säbysjön: 2 kullar (JW,KC).

BRUNAND

Häckningar:

Säbysjön: 12 kullar, vilket utgör nytt rekord för antalet lyckade häckningar på lokalen. Positivt var det dessutom att ovanligt många brunandsungar nådde flygg ålder.

Större antal:

19-21/9 69 ex. rastade i Säbysjön (JW,OB,MW).

VIGG

Häckningar:

Södra Säbysjön: Minst 4 kullar (OB).

Större antal vår:

23/4 77 ex. rastade i Ravalen (OB).

Större antal höst:

23/10 38 ex. rastade i Ravalen (gmS).

KNIPA

Häckningar:

Ravalen: Minst 4 kullar (MW,GSI mfl)

Säbysjön: Minst 9 kullar (OB).

Större antal:

23/10 108 ex. rastade i Ravalen (gmS).

27/10+3/11 84+88 ex. Ravalen (MW).

SALSKRAKE

Vårobservationer:

13-15/4 1 ex. hane rastade i Säbysjön (KSJ mfl).

15/4 1 ex. hane rastade i Ravalen (JOK).

23/4 1 par rastade i Översjön (CC).

2/5 2 ex. honor rastade i södra Säbysjön (UL).

19-22/5 1 ex. hona rastade i södra Säbysjön (JOK).

Höstobservationer:

Av höstens ca 20 rastande salskrakar valde samtliga utom 2 st att rasta i Ravalen. Dessa två rastade i Översjön den 14/11 (CC). Störst antal samtidigt rastande var 7 ex. i Ravalen den 13/10 (KC).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2001- 31 ex/02- 2 ex/03- 7 ex/04- 1 ex/2005- 2 ex.

2006- 0 ex/07- 0 ex/08- 1 ex/09- 4 ex/10- ca 25 ex.

STORSKRAKE

Större antal sträckande (> ca 100 ex):

9/11 94 ex. över Fornborgsberget (MW).

SMÅSKRAKE

29/10 1 ex. sträckte tillsammans med ca 20 st storskrakar (JOK).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2001- 31 ex/02- 2 ex/03- 7 ex/04- 1 ex/2005- 2 ex.

2006- 0 ex/07- 0 ex/08- 1 ex/09- 4 ex/10- 1 ex.

FASAN

STORLOM

Häckningar:

Översjön: 1 par fick en unge (DE,KC mfl).

Säbysjön: Sjöns norra par visade upp en unge den 18/7, vilket är mycket sent. Ungen utvecklades emellertid bra och nådde flygg ålder.

Sjöns södra par fanns på plats, men häckade inte.

Största antalet:

28/8 11 ex. rastade i Säbysjön (KS,TC,OB).

SMÅDOPPING

Häckningsförsök konstaterades vid Väsby sjöäng.

Observationer av smådoppingar under häckningstid gjordes även vid södra delen av Säbysjön.

Höstobservationer:

28/8 1 ex. i södra Säbysjön (KSJ mfl).

31/10 1 ex. i södra Ravalen (MW).

1/11 2 ex. i södra Ravalen (KA,DP).

SKÄGGDOPPING

8/4 (HQ mfl).

Häckningar:

Säbysjön: 3 kullar (OB).

Ravalen: 3 kullar (GSI).

SVARTHAKEDOPPING

Både par och ensamma svarthakedoppingar observerades vid flera tillfällen vid Ravalen och Säbysjön, men tyvärr finns inga rapporter om några häckningsförsök.

STORSKARV

Arten ses som vanligt numera födosöka och rasta vid områdets sjöar.

GRÅHÄGER

I år häckade för allra första gången gråhägrar på Järvafältet.

Ett par lyckades föda upp 4 st ungar i närheten av Väsby sjöäng.

Den unika gråhägern, som specialiserat sig på att äta skrattnåsar, våldgästade för elfte året i rad Säbysjöns skrattnåskoloni.

Under perioden 30/5-28/6 gjorde gråhägern flera besök/dag för att plocka åt sig skrattnåsar, som sannolikt transporterades iväg för att bli till mat åt hungriga gråhägerungar.

BIVRÅK

15/5 (JOK).

Häckningar:

Nära Säbysjön: 1 par (JOK).

Troligen försökte bivråkar liksom tidigare år även att häcka norr om Säbysjön och i närheten av Fornborgsberget.

BRUN GLADA

27/4 1 ex. sträckte över Ravalen (MW).

Tidigare observationer av brun glada:

1974.05.18 1 ex. över Säbysjön.

2006.05.15 1 ex. över 30-meters och Säbysjön.

2006.08.30 1 ex. över 30-meterskärret.

2009.05.21 1 ex. sträckte över 30-meterskärret.

2009.07.19 1 ex. sträckte över 30-meterskärret.

HAVSÖRN

Total gjordes ca 290 havsörnsobservationer vid norra Järvafältet. Antalet rastande havsörnar i området fortsätter att öka.

Antal observationer/månad:

Januari: 6 observationer

Februari: 5 observationer

Mars: 68 observationer

April: ca 55 observationer

Maj: 3 observationer

Juni: 3 observationer

Juli: 1 observation

Augusti: ca 20 observationer

September: ca 60 observationer

Oktober: ca 50 observationer

November: 35 observationer

December: 4 observationer

Historik:

2003- ca 100 obsar/ 2004- ca 145 obsar

2005- ca 185 obsar/ 2006- ca 205 obsar

2007- ca 235 obsar/ 2008- ca 275 obsar

2009- ca 335 obsar/ 2010- ca 290 obsar

BRUN KÄRRHÖK

30/3 (TE).

Ingen häckning av arten på Järvafältet år 2010. Senast en lyckad häckning av brun kärrhök saknades i området var år 1991. Då fanns dock 1 par vid Säbysjön, som tyvärr inte lyckades få fram några ungar.

BLÅ KÄRRHÖK

Vinterobservation:

21/1 1 ex. honf. överflygande söder Säbysjön (OB).

Vid vårsträcket observerades 4 st blå kärrhökar under perioden 9/4-29/4.

Vid höststräcket observerades 36 st blå kärrhökar under perioden 1/9-6/11.

I likhet med tidigare år gjordes de flesta sträckobsarna vid 30-meterskärret och Fornborgsberget.

Sträcksiffror (vår+höst) under 2000-talet:

2000- 15 ex/01- 23 ex/02- 12 ex/03- 36 ex.

2004- 40 ex/05- 63 ex/06- 67 ex/2007- 51 ex.

2008- 72 ex/09- 46 ex/10- 40 ex.

DUVHÖK

Häckningar:

Hästa klack: 1 par.

Hansta: 1 par

Dessutom par vid Kalihäll och Kymlingelänken.

SPARVHÖK

Konstaterade häckningar (Totalt 6 st):

Älgkärret- 2 kullar, Brända berget, Granskog, Hansta och Fäboda (AE,TE,CC mfl).

Under höststräcket sågs ca 400 st sträckande sparvhökar över norra Järvafältet, vilket är det lägsta antal som noterats sedan 2004.

Bästa sträckdag var den 19/9 och då passerade 56 st sparvhökar över 30-meterskärret (JOK).

ORMVRÅK

Antalet häckningar på norra Järvafältet bör vara ganska så stabilt.

Minst 4 häckningar konstaterades i anslutning till Barkarbyfältet och Älgkärrstippen. Dessutom är det rimligt att tro att ytterligare ungefär lika många häckningar genomförts på övriga delar av norra Järvafältet.

Under höststräcket sågs ca 565 ormvråkar passera över norra Järvafältet. Bästa sträckdagen var den 9/10, då passerade 214 ormvråkar över norra Järva.

Vinterobservationer (jan-feb):

Antalet observationer tyder på att minst 2 st ormvråkar övervintrade 2009-10 i området.

Vinterobservationer (dec):

Minst 2 ormvråkar inledde övervintringsfösök i området.

FJÄLLVRÅK

Vinterobservationer (jan-feb):

1/1 1 ex. över Barkarbyfältet (gmS).

14/2 1 ex. över Barkarbyfältet (TC,OB).

Vårobservationer:

22/3 2 ex. söderut över 30-meterskärret (JOK).

11/4 2 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

Höstobservationer:

Under hösten sågs rekordmånga fjällvråkar 117 st sträcka över norra Järvafältet. Anmärkningsvärt är att av dessa 117 sträckte 92 st. över 30-meterskärret den 10/10. Detta utgör med mycket bred marginal nytt dagsrekord för Järvafältet.

Vinterobservationer (dec):

12/12 1 ex. över Barkarbyfältet (DP).

20-31/12 1 ex. vid Tallebo (GF,TC,OB).

KUNGSÖRN

24/3 1 ex. sträckte norrut över Barkarbyfältet och 30-meterskärret (JOK).

19/11 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 1 ex/01- 2 ex/02- 3 ex/03- ca 10 ex/04- 5 ex.

2005- minst 6 ex/06- 4 ex/07- 1 ex/08- 9 ex/09- 2 ex.

2010- 2 ex.

Under åren 2000-2010 observerades totalt

ca 45 st kungsörnar vid norra Järvafältet.

Under 1990-talet (1990-99) observerades totalt

18 st kungsörnar vid norra Järvafältet.

FISKGJUSE

29/3 (GSI,AM,KSJ,HQ mfl).

För första gången lyckades två fiskgjusepar med häckningen på norra Järvafältet.

Vid Säbysjön fick 1 par 3 ungar på vingarna och vid Översjön blev 1 unge flygg.

Det var för övrigt första gången som ett fiskgjusepar häckade vid Översjön.

TORNFALK

År 2010 går till historien som det första på flera decennier som inga tornfalkar häckade på hela Järvafältet.

Vinterobservationer:

24/2 1 ex. vid Hästa klack (DP).

25/2 1 ex. söder om Barkarbyfältet (AS).

Under december sågs en övervintrande tornfalk relativt ofta födosöka vid Barkarbyfältet.

STENFALK

Vårobservationer (4 st):

30/3 1 ex. jagade vid Barkarbyfältet (JOK).

16/4 1 ex. jagade/rastade Säby strand (MW,KSJ mfl).

24/4 1 ex. rastade på Älgkärrstippen (TC).

24/4 1 ex. sträckte över Säbysjön (JOK).

Höstobservationer (6 st):

18/9 2 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

18/9 1 ex. sträckte vid Mulltorp (RJ).

19/9 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

21/9 1 ex. sträckte över 30-meterskärret

(TC,MW,HS,LI).

10/10 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 6 ex/01- 6 ex/02- 4 ex/03- 8 ex/2004- 10 ex.

2005- 37 ex/06- 23 ex/07- 21 ex/08- 19 ex/09- 17 ex.

2010- 10 ex.

LÄRFALK

Ett par häckade framgångsrikt vid Säbysjön.

Troligtvis häckade ytterligare 1-2 par i området.

PILGRIMSFALK

8/8 1 ex. ad sträckte över Barkarbyfältet (JOK).

7/9 1 ex. sträckte över Fornborgsberget (MW).

15/9 1 ex. sträckte över Säbysjön (OB,PL).

18/9 1 ex. sträckte 30-meterskärret (IE,TC,JW).

21/9 1 ex. sträckte 30-meters (TC,MW,HS,LI).

24/9 1 ex. sträckte 30-meterskärret (MW,JT,TC).

26/9 1 ex. sträckte 30-meterskärret (JW,OB,TC).

4/10 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

15/10 1 ex. sträckte över Fornborgsberget (RJ).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 8 ex/01- 1 ex/02- 3 ex/03- 4 ex/2004- 11 ex.

2005- 23 ex/06- 15 ex/07- 10 ex/08- 5 ex/09- 7 ex.

2010- 9 ex.

VATTENRALL

Arten observerades i ungefär samma omfattning som tidigare vid Ravalen och Säbysjön.

Lyckade häckningar konstaterades vid Säby strand-äng och Säbysjöns fågeltorn.

Vinterobservationer:

1-2/1 2 ex. vid Ravalen (MW mfl).

Åtminstone en av dessa rallar lyckades med övervintring vid Ravalens utlopp.

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA

13-17/6 1 ex. vid Väsby sjöäng (IE,HQ mfl).

Tidigare observationer av arten under 2000-talet:

2000- 5 ex/01- ca 5 ex/02- 3 ex/03- 0 ex/2004- 5 ex.

2005- 2 ex/06- 2 ex/07- 0 ex/08- 0 ex/2009- 4-5 ex.

KORNKNARR

29/5-7/7 1 ex. hördes revirhävda både söder om och uppe på Älgkärrstippen (DP,UL mfl).

Tidigare observationer av arten under 2000-talet:

2004- 1 ex/05- 1 ex/06- 1 ex/08- 1 ex/09- 3-4 ex.

RÖRHÖNA

5/5 (JW mfl).

Häckningar:

Ravalen: 1 kull (RJ).

Säby strandäng/Säbysjön: 4 kullar vid strandängens öar och 1 kull nära fågeltornet (OB).

SOTHÖNA

Häckningar, delvis uppskattat:

Säbysjön: Minst 10 kullar (OB).

Ravalen + Bögs våtmark: 15-20 kullar.

Väsby sjöäng: Minst 2 kullar (OB).

IKEA-pölen: 1 kull (BJH).

Översjön: 7 kullar (NU).

Större antal:

4/4 ca 60 ex. på Säby strandäng (OB mfl).

1+15/9 50 ex. vid Säbysjön (OB).

24+30/10 50 ex. vid Ravalen (JW+AS).

TRANA

Rastande tranor:

11/4 2 ex. vid Fäboda (BH).

24/4 3 ex. rastade vid 30-meterskärret (JOK).

24/4 2 ex. rastade vid Lindalen (BH).

7/5 3 ex. bör ha landat vid Finnängen (JOK).

10/5 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (JOK).

12/5 1 ex. stod och trumpetedade i norra 30-meterskärret (JOK).

Den enda bra sträckdagen noterades den 10/10 då ca 100 tranor sträckte över 30-meterskärret (JOK).

STRANDSKATA

I år gjordes totalt ca 20 st strandskateobservationer i området och av dessa utgjordes samtliga utom en av överflygande individer.

Undantaget utgjordes av en rastande strandskata på Säby strandäng den 4/6.

MINDRE STRANDPIPARE

För första gången på ca 15 år gjorde arten inget häckningsförsök på Säby strandäng, vilket starkt bidrog till att antalet observationer blev ovanligt få.

9/4 1 ex. rastade på Säby strandäng (KSJ).

20/4 1 ex. förbiflygande Säby strandäng (KL).

24/4 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (OB, JT).

25/4 1 ex. överflygande 30-meterskärret (OB mfl).

24-26/4 1 ex. rastade på Säby strandäng (JOK).

3-12/5 1 ex. stationär på Säby strandäng (JOK).

4/8 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (JW).

STÖRRE STRANDPIPARE

27/3 1 ex. rastade Barkarbyfältet (JW, MW, TP, AS).

29-30/3 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).

7/4 1 ex. rastade i 30-meterskärret (OB, TC, MO, BH).

8/8 4 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).

19/8 7 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).

24/8 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (JW, BW).

18/9 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (SLI).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 3 ex/01- ca 20 ex/02- 4 ex/03- 1 ex/04- ca 20 ex.

2005- 6 ex/06- 5 ex/07- 10 ex/08- 13 ex/2009- 17 ex.

2010- 16 ex.

LJUNGPIPARE

Barkarbyfältet utgjorde som vanligt Järvafältets bästa lokal för att se ljungpipare.

Under våren rastade/sträckte totalt ca 25 st och under hösten rastade/sträckte totalt ca 130 ljungpipare vid Barkarbyfältet.

KUSTPIPARE

8/8 2 ex. sträckte över Barkarbyfältet (JOK).

29/8 ca 10 st sträckte tillsammans med ca 50 st myrspovar över 30-meterskärret (OB, TC, JW mfl).

11/9 1 ex. sträckte över Älgkärrstippen (IE).

24/9 5 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

25/10 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (KSJ).

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 1 ex/01- 2 ex/02- 0 ex/03- 1 ex/2004- 1 ex.

2005- 28 ex/06- 2 ex/07- 38 ex/08- ca 130 ex.

2009- 13 ex/2010- 19 ex.

TOFSVIPA

Antalet tofsvipor som inledde häckning vid områdets kända och lämpliga tofsvipelokaler var ungefär lika många som under de senaste åren.

Häckningsresultatet blev dock det sämsta som konstaterats sedan våtmarkerna vid bl a Säby strandäng, 30-meterskärret och Väsby sjöäng anlades. Orsaken till det dåliga resultatet kan vara ett ökat predatortryck från t ex kråkfåglar och rävar.

Häckningar:

Säby strandäng:

Bara max 2 kullar, trots många ruvande par (OB).

30-meterskärret/Sjögärdet:

1-2 kullar trots minst 5 ruvande par (OB).

Molnsätra/Boda äng: 2-3 kullar.

Väsby sjöäng: 1-2 kullar, dock flera ruvande par.

Fäboda/Boda/Mullorp: 3 kullar (MW).

KUSTSNÄPPA

18/7 10 ex. sträckte över Säbysjön (JW, TC, OB).

23/9 11 ex. sträckte över Fornborgsberget (MW).

Utgör 3:e och 4:e fyndet av arten på Järvafältet.

Tidigare fynd av kustsnäppor på Järvafältet.

1997.06.01 ca 300 ex. sträckte över norra Säbysjön.

2008.08.03 10 ex. i samband med ett unikt arktiskt vadarsträck över bl a Järvafältet.

MOSNÄPPA

29/7 2 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).

Noterbart är att ingen enda observation gjordes på den under åren för arten pålitliga, Säby strandäng. Årets antal mosnäppor är det överlägset minsta som observerats i området på åtskilliga år.

KÄRRSNÄPPA

16/5 1 ex. rastade på Säby strandäng (JW,OB mfl).
29/7 1 ex. rastade Barkarbyfältet (AS,JW,TC mfl).
13/8 1 ex. sträckte över Ravalen (BW).
19/8 2 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).
24/9 10 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).
Antalet observerade kärrsnäppor under 2000-talet:
2000- 1 ex/01- ca 15 ex/02- 4 ex/03- 0 ex/04- 4 ex.
05- 8 ex/06- 8 ex/07- 10 ex/08- 1 ex/09- 8 ex/10- 15 ex.

MYRSNÄPPA

29/7 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (JW,OB mfl).
Utgör det 3:e fyndet av arten på Järvafältet.
*De två tidigare fynden gjordes vid Säby strandäng
åren 2006 och 2007.*

BRUSHANE

Vårobservationer (> 10 ex):
30/4 ca 10 ex. rastade på Säby strandäng (JOK).
8/5 12 ex. rastade på Säby strandäng (OB,DP mfl).
9/5 ca 15 ex. överflygande södra Säbysjön (JOK).
Retursträcket (> 10 ex):
12/8 15 ex. överflygande södra Säbysjön (IE).
16/9 12 ex. sträckte över Fornborgsberget (MW).

DVÄRGBECKASIN

Vårobservationer:
14/4 1 ex. rastade på Säby strandäng (JW mfl).
17/4 1 ex. rastade på Säby strandäng (JW mfl).
26/4 2 ex. rastade på Säby strandäng (MW mfl).
9/5 1 ex. rastade på Säby strandäng (JOK).
10/5 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (KA).
Höstobservationer:
13/10 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (JL).
26-27/10 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (JOK).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- ca 11 ex/01- ca 8 ex/02- 6 ex/03- 4 ex.
2004- ca 11 ex/05- 4 ex/06- 10-12 ex/07- ca 7 ex.
2008- ca 8 ex/09- ca 7 ex/2010- 8 ex.

ENKELBECKASIN

21/3 (JW mfl).
Större samlingar (> 15 ex):
30/3 15 ex. rastade vid 30-meterskärret (GL mfl).
5/4 16 ex. rastade vid 30-meterskärret (OB,TC).

MORKULLA

Artens uppträdande i området är stabilt.

MYRSPOV

25/8 7 ex. sträckte förbi Säbysjöns fågeltorn (HQ).
29/8 ca 50 ex. sträckte tillsammans med ca 10 st
kustpipare över 30-meterskärret/Säbysjön
(OB,JW,TC mfl).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 0 ex/01- 42 ex/02- 1 ex/03- 50 ex/04-ca 130 ex.
05- 5 ex/06- 0 ex/07- 2 ex/08- 1 ex/09- 53 ex/10- ca 57 ex.

SMÅSPOV

8/5 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).
10/5 1 ex. sträckte över södra Säbysjön (MW,OB).

13/5 1 ex. sträckte över Fäboda (RJ).
18/5 1 ex. rastade i 30-meterskärret (KA mfl).
Antalet observerade småspovar under 2000-talet:
2000- 1 ex/01- 2 ex/02- 1 ex/03- 9 ex/04- 0 ex/05- 3 ex.
2006- 4 ex/07- 9 ex/08- 4 ex/09- 10 ex/2010- 4 ex.

STORSPOV

8/4 (JW,TC).
Vårobservationer-större antal sträckande:
23/4 30 ex. sträckte över Säbysjön (JM mfl).
Vårobservationer- rastande:
Totalt rastade 10 st storspovar på Barkarbyfältet.
19/4 1 ex. rastade vid 30-meterskärret (NF).
Höstobservationer- rastande:
Totalt rastade 5 st storspovar på Barkarbyfältet.
28/6 3 ex. rastade på Säby strandäng (K SJ).

SVARTSNÄPPA

Under vårsträcket rastade 4-7 st svartsnäppor,
samtliga vid 30-meterskärret och Säby strandäng.
Under retursträcket, som pågick under perioden
11/6-7/9, observerades ca 15 st svartsnäppor.
Dessutom gjordes följande extremt sena svart-
snäppeobservation:
27/10-1/11 rastade en ung svartsnäppa vid Ravalen
och Bögs våtmark (MW,TS mfl).
Fyndet är det överlägset senaste som enligt
"Svalan" noterats för Svealand, vilket innebär att
ett nytt s k fenologirekord sattes för denna del av
landet med ca 2 veckor.

RÖDBENA

Under häckningstid obeserverades rödbenor,
som mest 3 st samtidigt, vid Säby strandäng,
30-meterskärret och Väsby sjöäng.
Dock noterades inget riktigt häckningsförsök.

GLUTTSNÄPPA

Vårsträcket: Under perioden 22/4-12/5 rasta-
de/sträckte ca 20 st gluttsnäppor.
Retursträcket: Under perioden 27/6-12/8 rastade/
sträckte minst 15 st gluttsnäppor.

SKOGSSNÄPPA

27/3 (RD).

GRÖNBENA

26/4 (JOK).
Större samlingar under våren (> ca 50 ex):
8-9/5 ca 200 ex. rastade i 30-meterskärret (JOK).
10/5 ca 50 ex. vid Säby strandäng (OB mfl).
Större samlingar under hösten (> ca 50 ex):
29/7 ca 200 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).

DRILLSNÄPPA

Under häckningstid sågs drillsnäppor vid Översjön
och förhoppningsvis lyckades dessa häcka på denna
tidigare mycket pålitliga häckningslokal för arten.

DVÄRGMÅS

Totalt sågs minst 23 st dvärgmåsar år 2010.
3/5 2 ex. födosökte norra Ravalen (SN,BH mfl).
7/5 3 ex. rastade/fodosökte södra Säbysjön (JOK).
10/5 1 ex. födosökte norra Säbysjön (MW mfl).
16/5 6 ex. födosökte södra Säbysjön (JOK).
17/5 1 ex. födosökte södra delen av Säbysjön (OB).
23/5 2+2 ex. södra delen av Säbysjön (JW).
24/5 2-3 ex. södra Säbysjön (JW,KL).
25/5 3 ex. (2 ad+1 ex.1K) södra Säbysjön (BW).
26/5 1 ex. ad södra delen av Säbysjön (JW).

SKRATTMÅS

19/3 (JOK).
Vid Säby strandäng häckade 800-1000 par, vilket innebär att kolonin i år var lite mindre i jämförelse med de senaste åren.
Antalet flygga ungar blev i år ca 800 st, vilket tyvärr är ca 300 ungar färre jämfört med häckningsresultatet under åren 2006-2009.
Även i år (för elfte året i rad) våldgästades kolonin av den unika gråhägern med skrattnåsar som "favoritföda".
Vid Råstasjöns numera trevligt stora skrattnåsar koloni blev ca 300 ungar flygga.
Antal flygga ungar vid Säbysjön under 2000-talet:
2000- 1750 st/2001- 1500-1700 st/02- 1300-1500 st.
2003- 800 st/2004- minst 1000 st/2005- 300 st.
2006- 1000-1100 st/07- 1250 st/08 - 1100-1200 st.
2009- 1100 st/2010- 800 st.

FISKMÅS

Ingen häckning av arten i området.
Vinterobservation:
10/1 1 ex. överflygande söder om Säbysjön (TP).

SILLTRUT

Ingen häckning i området. Häckningar bör dock genomförts på bl a hustak i Järvafältets närområde.

GRÅTRUT

Ingen häckning av arten i området.

HAVSTRUT

Den långa isläggnings vintern 2009-10 skapade fiskdöd vid Ravalen och Säbysjön, vilket lockade till sig havstrutar. Vid 30-meterskärret provianterade ca 20 ex. den 31/3.

SKRÄNTÄRNA

25/4 1 ex. över 30-meterskärret (JOK).
11/5 2 ex. vid Skillinge golfbana (MW).
12/7 1 ex. överflygande Ravalen (RJ).
21/7 1 ex. födosökte i Säbysjön (OB,KSJ,GSI).
24/7 2 ex. vid Säbysjön (JOK).
27/7 2 ex. vid Säbysjön (JOK).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 4 ex/01- 7 ex/02- 4 ex/03- 5 ex/2004- 4 ex.
2005- 8 ex/06- 4 ex/07- 4 ex/08- 9 ex/2009- 17 ex.
2010- 9 ex.

FISKTÄRNA

24/4 (JOK).
Ingen häckning i år, dock fanns stationära fisktärnor vid Översjön under häckningstid.

SILVERTÄRNA

Totalt observerades ca 40 st silvertärnor år 2010, vilket är det högsta antal som noterats på åtskilliga år på norra Järvafältet.
9/5 2 ex. vid Säbysjön (US,TC,HS,OB).
10/5 2-3 ex. vid Säbysjön (JOK).
11/5 1 ex. vid Ravalen (RJ).
11/5 1 ex. vid Säbysjön (KSJ).
15/5 anmärkningsvärt många, minst 26 st sträckte över Säbysjön och 30-meterskärret (JOK).
19/5 1 ex. födosök södra Säbysjön (OB,PL).
21/5 3 ex. norra Säbysjön (JW).
22/5 3 ex. södra Säbysjön (JW,SSJ).
23/5 1 ex. södra Säbysjön (HB,DP).
5/7 2 ex. över Säby gård (KSJ).
9/8 1 ex. sträckte över 30-meterskärret (IE).

TAMDUVA

SKOGSDUVA

3/3 (OB,GSI).
Större samlingar:
19/3 ca 90 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).
20/3 44 ex. rastade vid Fäboda (gMS).
29/3 ca 100 ex. sträckte över Barkarbyfältet (JOK).

RINGDUVA

Vinterobservationer (jan-feb+dec):
1-27/1 1 ex. JOKs matning söder Säbysjön (JOK).
1/1 1 ex. överflygande Barkarbyfältet (KSJ).
28/2 1 ex. vid 30-meterskärret (SK).
15/12 2 ex. besökte Säbysjömatningen (OB).
Höstobservationer, större antal sträckande:
26/9 1100 ex. str 30-meterskärret (JW,OB,TC mfl).
10/10 2440 ex. sträckte 30-meterskärret (JOK).

GÖK

Liksom åren 2008 och 2009 hördes gökar även under 2010 ropa på många platser på norra Järva.

SPARVUGGLA

24/1 1 ex. hörd nordväst om Älgkärrstippen (DP).
7-28/2+10/3+13/3 1 ex. väster om Fäboda (JOK).
30/8 1 ex. Väsby sjöäng (JOKs söndagsexkursion).
Områdets senast konstaterade häckning var mellan Väsby gård och Fäboda år 2000.

KATTUGGLA

Konstaterade häckningar:
Säby gårds damm. 2 ungar ringmärktes (KSJ,KL,OB,TE,BW mfl).
Söder om Säbysjön, nära JOKs matning (JW).
Vid Djupan (JW).
Väster om Rocksta (JW).
Nordväst om Finnängen (JW).

Förutom dessa fem konstaterade kattugglehäckningar bör ytterligare några häckningar genomförts i t ex norra delen av området.

HORNUGGLA

En kull med 5 ungar i Barkarby kyrkby, nära flygfältet (JW, GL mfl) vilket utgör den första konstaterade häckningen på norra Järvafältet sedan 1999. Denna häckning genomfördes vid Tallebo, bara några hundra meter från årets lyckade häckning. På södra delen av Järvafältet konstaterades minst 3 hornugglekullar (PL).
11+13/3 1 ex. rastade i gamla Barkarby (SÖ).

TORNSEGLARE

6/5 (JOK).

GÖKTYTA

17/4 1 ex. i Hansta (DP).

Antalet observationer av göktytor var glädjande många. Trots att ingen häckning konstaterades bör dock flera häckningar genomförts i området. Göktytor hördes på bl a följande lokaler:
Säby gård med närområde, 30-meterskärret, Djupan, Älgkärrstippen, Finnängen, Molnsätra, Boda äng, Väsby gård/sjöäng, Hansta och Hägerstalund.

GRÖNGÖLING

SPILLKRÅKA

Artens förekomst på norra Järvafältets bedöms vara stabilt bra.

STÖRRE HACKSPETT

MINDRE HACKSPETT

Arten behåller sin goda status med ca 5 häckande/revirhävande par på norra Järvafältet.

Konstaterade häckningar:

Nära Säbysjöns fågeltorn (OB, JW mfl).

9/7 2 ungar västra sidan av Ravalan (RJ)

TRÄDLÄRKA

Vårobservationer:

Under perioden 20/3-12/4 observerades minst 31 st sträckande/rastande trädlärkor.

Höstobservationer:

Under perioden 20/9-1/11 observerades 11 st sträckande/rastande trädlärkor.

Sjungande trädlärkor:

30/3+2/4+17/4 1 ex. öster om Nysved (MW, IE).

5/6 1 ex. Stens korsning 30-meterskärret (KSJ).

28/6 1 ex. nära Fäboda gård (BW).

SÅNGLÄRKA

15/3 (KA).

Större antal:

24/3 ca 90 ex. sträckte över Barkarbyfältet (MW).

BACKSVALA

Ingen häckning upptäckt och observationer av arten, vilket sker under sträcktid, var relativt få.

LADUSVALA

20/4 (MW).

HUSSVALA

23/4 (JM mfl).

TRÄDPIPLÄRKA

24/4 (IE).

ÄNGSPIPLÄRKA

22/3 (JOK).

Revirhävande/sjungande:

2 ex. i närheten av Plantagen (OB mfl).

1 par sydvästra delen av 30-meterskärret (OB, UF).

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA

Arten noterades för ett rekordår på Järvafältet och aldrig tidigare har så många rödstrupiga piplärkor observerats i området.

Under perioden 2-19/9 observerades totalt

ca 15 st rödstrupiga piplärkor på norra Järvafältet.

Samtliga observationer gjordes vid 30-meterskärret och Plantagenområdet och detta av rastande och sträckande individer i samband med höststräcket.

Antal observationer av arten under 2000-talet:

2000- 3 ex/01- 2 ex/02- 1 ex/03- 2 ex/2004- 4 ex.

2005- 4 ex/06- 7 ex/07- 3 ex/08- 3 ex/2009- 1 ex

2010- ca 15 ex.

GULÄRLA

Häckningar:

Säby strandäng: 2-3 par (OB).

30-meterskärret: 2-3 par (OB mfl).

Molnsätra: 1-2 par (JW mfl).

SÄDESÄRLA

26/3 (RD, JW).

SIDENSVANS

Större antal (> ca 50 ex):

16-17/1 60 ex. i Kallhälls villastad (TP).

31/1 100 ex. i Viby (JOK).

1/2 50 ex. i Viby (JJ).

3/2 125 ex. norr om Ravalen (MW).

6-8/2 ca 50-85 ex. vid IKEA-pölen (JOK).

7-10/2 ca 100 ex. vid Akalla/DN-tryckeriet (JOK).

14/2 ca 50 ex. vid Bögs gård (OB mfl).

6/3 ca 100 ex. norr om Ravalen (KK, CH).

21/10 50 ex. förbiflygande 30-meterskärret (TC).

22/10 97 ex. över Barkarbyfältet (TC, MW).

8/11 50 ex. förbiflygande 30-meterskärret (MW).

26-28/12 50 ex. i Viby ((TE, AE).

28/12 53 ex. öster om Ravalen (BH).

STRÖMSTARE

5+8/1 1 ex. Vibyån, Skillinge golf (BW,KSJ mfl).
9-12/1 2 ex. vid Igelbäcken söder flygfältet (IE mfl).
10/1 1 ex. i Vibyån norr om Ravalen (RD mfl).
14/3 1 ex. vid Igelbäcken söder flygfältet (DP).
1/11 1 ex. sträckte över Ravalen (MW).
30/11-15/12 1 ex. Vibyån, norr Ravalen (MW mfl).
25/12 1 ex. hörd norr om Ravalen (MW).
29/12 1 ex. vid Igelbäcken söder om flygfältet (IE).

GÄRDSMYG

Under januari rapporterades om ca 10 st övervintrande gärdsmyggar.
Därefter minskade antalet observationer och den då hårda vintern blev sannolikt för tuff för många av de övervintrande gärdsmygarna.
Gamla välkända revir intogs dock så småningom under våren och antalet häckande gärdsmyggar var nog även år 2010 nästan lika många som under de senaste åren.

Gärdsmygsrevir:

Ravalen- flera platser, Väsby båtsmanstorp, Boda äng, Lindalen, Brända berget och södra Säbysjön- minst 3 platser,

JÄRNSPARV

Sjungande järnsparvar hördes på ca 10 platser i området, vilket är flera än på åtskilliga år.

RÖDHAKE

Vinterobservationer, januari - februari:
1-2 ex. vid matning vid norra Ravalen.
1 ex. vid JOKs matning söder om Säbysjön.
1-2 ex. matning vid Säby gårds kolonilotter.
1 ex. i Viby, Soldatvägen
1 ex. vid matning Rocksta 7/2 (SK).
Vinterobservationer, december:
Norr Ravalen, Vibyån (MW,JW,PF mfl).
1 ex. i Viby (RD).

NÄKTERGAL

29/4 (KS). Mycket tidig ankomst!
Arten har endast observerats under april en gång tidigare på norra Järvafältet - 29/4 1989 (AE).

BLÅHAKE

Den 28/8 upptäcktes höstens första blåhakar på norra Järvafältet (JOK).
Årets sista blåhake sågs den 27/9 (JW).
Rastande blåhakar sågs på bl a följande lokaler:
30-meterskärret inkl. Fågelrestaurangen, Plantagenområdet, Säby strandäng, Pommern (Ravalen), Viby, Fornborgsberget och Molnsätra.

RÖDSTJÄRT

Artens uppträdande i området förefaller vara stabilt.

BUSKSKVÄTTA

Häckningar vid 30-meterskärret (2 par), Tallebo (HEH) och Lindalen (BH).

Artens minskning, som noterats i området under de senaste åren, kvarstår tyvärr.

STENSKVÄTTA

27-28/3 (MW mfl). OBS! Rekordtidig ankomst!

RINGTRAST

21-22/4 1 ex. rastade på fälten söder om Bögs gård (MW mfl).
2/5 1 ex. hane rast på fälten SV Bögs gård (IE mfl).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 1 ex/01- 4 ex/02- 0 ex/03- 1 ex/2004- 0 ex.
2005- 3-5 ex/06- 2 ex/07- 2 ex/08- 2 ex/09- 1 ex.
2010- 2 ex.
Arten observerad vid 5 tillfällen under 1990-talet.

KOLTRAST

BJÖRKTRAST

Större antal rastande under jan-feb (> ca 400 ex):
3/1 800 ex. över Fornborgsberget (BW).
16/1 400 ex. vid Säby strandäng (SK).
30/1 380 ex. i Viby (JJ).
30/1 400 ex. i Akalla industriområde (JW).

TALTRAST

27/3 (JW mfl).

RÖD Vingetrast

Under vintern 2009-10 stannade rekordmånga rödvingetrastar kvar i området.
Under januari bör ca 30 st funnits här, men i februari minskade antalet rödvingetrastar i takt med att födan sinade.

DUBBELTRAST

Vinterobservationer:
7/1 1 ex. vid Fäboda (JJ, JR, RE).
9/1 1 ex. över 30-meterskärret (JW, OB mfl).
14/1 1 ex. vid Mulltorp (RD).
14/2 1 ex. vid Boda äng (KA).

GRÄSHOPPSÅNGARE

22/5 1 ex. i Åkerbydalen (JW, PL, AM).
24/5 1 ex. sydost om Älgkärstippen (DP).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 6 ex/01- 2 ex/02- 1 ex/03- 2 ex/2004- 1 ex.
05- 2 ex/06- 0 ex/07- 2 ex/08- 1 ex/20- 2 ex/10- 2 ex.

FLODSÅNGARE

2/6 1 ex. under morgonen vid det s k Djupandiket, norr om motorkrossbanan i Hägerstalund (IE mfl).
Under 2000-talet har arten bara observerats vid ett tillfälle tidigare i området.
2003.05.25-06.17: 1 ex. mellan Jägarkullen och Säby gårds damm.
Under 1990-talet hördes sjungande flodsångare vid Åkerbydalen, Djupandalen, 30-meterskärret, Säby gårds damm och Skillinge golfbana.

SÄVSÅNGARE
27/4 (JOK).

BUSKSÅNGARE

6/6-26/6 1 ex. väster om Järfälla kyrka (JW mfl).
Tidigare obsar av arten på norra Järvafältet:
1980.06.08-09 1 ex. vid Säbysjön.
1982.06.16-21 1 ex. i 30-meterskärret.
1989.06.30 1 ex. södra 30-meterskärret.
2009.07.08-17 1-2 ex. vid Pommern

KÄRRSÅNGARE

28/5-19/6 1-2 ex. i området mellan och norr om Järfälla kyrka och E18.
7-10/6 1 ex. vid Säby gård (OB,KSI,JW,NF mfl).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 12 ex/01- 5 ex/02- 6 ex/03- 3 ex/2004- 2 ex.
2005- 6 ex/06- 1 ex/07- 2 ex/08- 2 ex/09- max 5 ex.
2010- 2-3 ex.

RÖRSÅNGARE

29/4 (JW).

TRASTSÅNGARE

7-23/5 1 ex. södra delen av Säbysjön (KSI,JW).
14-22/5 1 ex. södra delen av Ravalen (JW).
19/5 1 ex. vid västra Ravalen (ALA, MW mfl).
15/6 1 ex. vid Rocksta (JW).
17/6 1 ex. nordost Säbysjöns fågeltorn (KSI,OB).
18/6 1 ex. tillbaka södra Säbysjön (KSI).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2001- 1 ex/03- 2 ex/05- 2 ex-06- 1 ex/07- 1 ex.
2008- 1 ex/2009- 2 ex/2010- minst 3 ex.

HÄRMSÅNGARE

1-20/6 1 ex. mellan Järfälla kyrka-E18 (JOK).
22/5 1 ex. vid Mulltorp (BH).
31/5 1 ex. vid Hägerstalund (IE,TC,OB,RJ).
7/6 1 ex. vid Säby gård (KC,UB).
17/6 1 ex. väster om Bögs gård (KSI,RD).
24/6 1 ex. vid Pommern (MW).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 9 ex/01- 7 ex/02- 5 ex/03- 3 ex/2004- 5 ex.
05- 6 ex/06- 7 ex/07- 8 ex/08- 6 ex/09- 6 ex/10- 6 ex.

HÖKSÅNGARE

30/8 1 ex. (IK) i 30-meterskärret, rastade och födosökte i dungen vid dämnet (MW,GSI mfl).
Utgör andra fyndet av arten på Järvafältet och det första för områdets norra del.
Fynd nr 1 gjordes i samband med ringmärkning vid Råstasjön den 19/9 1966.

ÄRTSÅNGARE

30/4 (US,NF).

TÖRNSÅNGARE

27/4 (MW).
Utgör det tidigaste kända fyndet i området av arten.

TRÄDGÅRDSSÅNGARE
18/5 (GS).

SVARTHÄTTA
27/4 (JOK).

GRÖNSÅNGARE
27/4 (JOK).

GRANSÅNGARE
2/4 (IE).
Endast observationer under sträcktid.

LÖVSÅNGARE
27/4 (JOK).

KUNGSFÅGEL

GRÅ FLUGSNAPPARE
13/5 (JW).

MINDRE FLUGSNAPPARE

En fullt utfärgad ivrigt sjungande hane var stationär väster om Ravalen den 17/5-3/7 (MW mfl).
En annan mindre flugsnappare hördes sjunga syd-sydost om Granskog den 20/6 (CC).

SVARTVIT FLUGSNAPPARE
24/4 (MW).

SKÄGGMES

Endast en observation i området år 2010.
5/11 4 ex. rastade vid södra Säbysjön (KSI mfl).

STJÄRTMES

Arten uppträder i området i samma tämligen goda förhållande som tidigare år.

ENTITA

Antalet observationer av arten under häckningstid blir tyvärr allt färre.

TALLTITA

TOFSMES

SVARTMES

BLÅMES

TALGOXE

NÖTVÄCKA

TRÄDKRYPARE

TÖRNSKATA

De senaste årens vårar har en törnskatehane anlant anmärkningsvärt tidigt till sitt revir beläget nära sjön Djupan. Denna vår slog han nytt rekord genom att redan den 1/5 finnas på plats i sin favoritbuske.

Törnkaterevir:

Översjön (norra badplatsen), norr om Säby strandäng (2 kullar), Tånglöt, Rocksta (T-korset), Björnmyratorpet, Finnängen, öster om Kastberget, Kalkviken, Älgkärrstippen (2 revir -sydsidan och nordostsidan), utefter vägen mellan Älgkärrstippen och motorkrossbanan (2 revir).

VARFÅGEL

Vårobservationer:

28/2 1 ex. 30-meterskärret/Jägarkullen/Barkarbyfältet (TC,US mfl)

11-31/3 1 ex. stationär 30-meterskärret (JOK).

Höstobservationer:

19/9-11/10 1 ex. (1K) rastade vid 30-meters (JOK).

20/9 1 ex. ad rastade vid 30-meterskärret (JOK).

22/10 1 ex. rastade på Barkarbyfältet (TC,MW).

11/12 1 ex. vid 30-meters/Barkarbyfältet (GSI,TC).

NÖTSKRIKA

SKATA

NÖTKRÅKA

Även i år, liksom under 2009, var antalet observerade nötkräkor mycket få.

2/5 2 ex. vid Kastberget (MO).

11/9 1 ex. hörd i Hansta (DP).

19/9 1 ex. över 30-meterskärret (JOK).

21/9 2 ex. över 30-meterskärret (JOK).

22/9 1 ex. över Älgkärrstippen (KSJ).

23/9 1 ex. över Fornborgsberget (MW).

27/9 1 ex. över Ravalen (RJ).

KAJA

Stort antal sträckande:

12/10 400 ex. sträckte över 30-meterskärret (JOK).

RÅKA

Under vårsträcket observerades totalt 7 st sträckande och 4 st rastande råkor.

Under hösten sågs endast 2 st sträckande råkor.

KRÅKA

Stort antal sträckande:

15/10 270 ex. över 30-meterskärret (JOK).

KORP

Arten häckade, i likhet med de senaste åren, med 2-3 par i området.

STARE

Vinterobservationer (januari-februari):

1/1 1 ex. förbiflyg 30-meterskärret (KSJ).

5-18/1 3 ex. vid Bögs gård (JOK).

19+30/1+4/2 1 ex. Bögs gård (GSI,MW mfl).

21/1 3 ex. i Viby (JJ).

4/2 7 ex. vid Pommern (MW).

6/2 1 ex. i Barkarby (TE).

9/2 1 ex. vid Säby gård (OB).

18/2 1 ex. norr om Ravalen (MW).

25/2 6 ex. överflygande Ravalens utlopp (OB).

Större antal:

27-29/3 400-500 ex. rast Barkarbyfältet (JOK).

GRÅSPARV

PILFINK

BOFINK

Större antal sträckande:

18/9 8000 ex. str 30-meterskärret (JOK).

19/9 21000 ex. str 30-meterskärret (JW,TC).

23/9 ca 7000 ex. str 30-meterskärret (TC).

Större antal rastande:

5/4 ca 500 ex. rastade vid Fäboda (JW).

Vinterobservationer (jan-feb):

Några få bofinkar observerades vid Viby och norr om Ravalen, Barkarby och vid Säby gård.

Vinterobservationer (dec):

8/12 1 ex. Säby kolonilottsmatning. (KA).

18/12 1 ex. norr om Ravalen (MW).

20/12 3 ex. norr om Ravalen (GF).

BERGFINK

Vinterobservationer (jan-feb):

14-15/1 1 ex. matningen norr Ravalen (JOK).

1/2 1 ex. honf. norra Ravalen (KC).

27/2 1 ex. vid JOKs matning söder Säbysjön (TC,JW,MG,NF).

Vinterobservation (dec):

25-31/12 1 ex. vid Väsby gård (GSI mfl).

GRÖNFINK

27/12 74 ex. norr om Ravalen (gmS).

STEGLITS

Större samlingar >50 ex, se även vinterobsar:

31/8 ca 80 ex. norr om Ravalen (MW).

12/9 60 ex. norr om Ravalen (MW).

22/10 70 ex. vid 30-meterskärret (MW).

12/11 50 ex. vid Fågelrestaurangen (MW).

13/11 50 ex. vid Hägerstalund (JW).

14/11 70 ex. vid Bögs gård (MLI).

20/11 ca 100 ex. vid Hägerstalund (JW).

23/11 ca 70 ex. vid Fågelrestaurangen (OB,JW).

Vinterobservationer (jan-feb):

12/1 8 ex. vid Säby gård (OW).

Vinterobservationer (december) > 50 ex:

4+11/12 80+50 ex. vid Hägerstalund (JW).

GRÖNSISKA

Större samlingar vinter (januari-februari):

15-16/1 300 ex. Barkarbyfältet/30-meters (PL,LI).

19/1 ca 300 ex. över Säby strandäng (OB).

31/1 200 ex. vid Ravalen (LF).

Större samlingar vinter (december):

7/12 30 ex. vid Ravalen (MW,GSI,RJ).

11/12 20 ex. vid Säby gård (SK).

HÄMPLING

Under häckningstid observerades en sjungande hämpling vid Molnsättra. Det är tyvärr tveksamt om arten häckade vid Molnsättra eller på någon annan plats på Järvafältet.

VINTERHÄMPLING

Vinterobservationer:

Under vintern 2009-10 sattes nog nytt rekord för övervintrande vinterhämplingar på Järvafältet. Det var framför allt vid ruderatområdet öster om affären Plantagens parkering och den s k Fågelrestaurangen vid 30-meterskärrrets parkering som vinterhämplingarna sågs proviantera. Störst rapporterade antal vinterhämplingar i dessa områden under januari var ca 40 st. Under februari minskade antalet vinterhämplingar på norra Järvafältet. Vid Hägerstalund upptäcktes ca 25 st vinterhämplingar den 20/1 (SSJ).

Vårobservationer:

20-27/3 1-2 ex. rastade vid Plantagen (JOK).
28/3 5 ex. rastade vid Plantagen (KSJ).
29-30/3 1 ex. sjungande vid Plantagen (JOK).
30/3-3/4 ca 10 ex. rastade vid Plantagen (AS,OB).
14/4 3 ex. rastade på Älgkärrstippen (MO).
Höstobservationer:
23+25/10 2+1 ex. vid Plantagen (BW mfl).
29/10 1 ex. sträckte över 30-meterskärrret (JOK).
6-7/11 2-3 ex. rastade Plantagen (KC,TP,MW,JW).
27/11 1 ex. rastade vid Plantagen (JW).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 7 ex/01- 5 ex/02- 2 ex/03- ca 15 ex/2004- 8 ex.
2005- 9 ex/06- ca 18 ex/07- 24 ex/2008- 15 ex.
2009- ca 100 ex/2010- ca 100 ex.

GRÅSISKA

Större samlingar (> 100 ex):

23/10 120 ex. vid Plantagenområdet (BW mfl).
23/10 100 ex. vid Fågelrestaurangen (BW mfl).

SNÖSISKA

1/1-3/2 1 ex. som alternerade mellan Plantagenområdet och Fågelrestaurangen, 30-meterspark. (JOK).
22/10 1 ex. vid Fågelrestaurangen (MW,KA).
22/10 2 ex. vid Plantagenområdet (MW mfl).
30/11 2 ex. vid Fäboda (MW).
7/12 1 ex. hane vid Ravalen (MW,RJ).
Antal observerade snösiska under 2000-talet:
2000- 2 ex/01- 14 ex/02- 2 ex/2003- ca 25 ex.
2004- ca 25 ex/05- max 15 ex/2006- ca 20 ex.
2007- ca 12 ex/08- 0 ex/09- ca 10 ex/10- 7 ex.

MINDRE KORSNÄBB

Invasionen av mindre korsnäbb, som noterades redan under sommaren och hösten 2009, var tydligt märkbar fram t o m mars 2010. Under våren sågs grupper med 10-25 mindre korsnäbb vid åtskilliga tillfällen i området. Troligen häckade flera par på norra Järvafältet, trots att rapporter om ungfåglar i stort sett saknas.

Antalet mindre korsnäbb minskade under sommaren och under hösten var antalet tämligen lågt. Under december gjordes endast en enda obs av ensam fågel i området
7/12 1 ex. över 30-meterskärrret (KA,OB).

STÖRRE KORSNÄBB

23/3 1 ex. rastade i närheten av Bögs gård (MW).
Tidigare observationer av arten under 2000-talet:
00- 2 ex/01- 1 ex/02- 2 ex/03- ca 25 ex/04- 10-13 ex.
05- 17 ex/06- 20 ex/07- ca 50 ex/08- 15 ex/2009- 3 ex.

ROSENFINK

16/5 1 ex. vid Hägerstalund (IE).
22/5 1 ex. vid Säby gård (BMS,JW,SSJ).
27/5 1 ex. vid Ravalen (BH,RJ).
4/6 1 ex. vid 30-meterskärrret, norr om Säby gård och Tånglötts f d skjutbana (TC,HQ,MW,UF mfl).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 2 ex/01- 0 ex/02- 4 ex/03- 2 ex/2004- 6 ex.
05- 4 ex/06- 2 ex/07- 5 ex/08- 1 ex/09- 9 ex/10- 4 ex.

DOMHERRE

STENKNÄCK

Större samlingar jan-feb (> 20 ex):
3/2 20 ex. i Viby (ALA).
Större samlingar december:
Under månaden observerades grupper med 20-40 stenknäckar vid flera tillfällen norr om Ravalen.

LAPPSPARV

4/9 7 ex. rastade vid Plantagenområdet (JOK).
4/9 2 ex. rastade vid Fågelrestaurangen (LF).
5/9 3 ex. rastade vid Plantagenomr. (JOK).
5/9 1 ex. hörd vid 30-meterskärrret (JW).
6/9 2 ex. rastade vid Plantagenområdet. (JOK).
16-18/9 1 ex. vid Plantagenområdet (JW,MW,BH).
21/9 2 ex. sträckte 30-meterskärrret (HS,LI mfl).
8/10 3-4 ex. överflygande 30-meterskärrret (JOK).
9/10 1 ex. över 30-meterskärrret (JOK).
Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 5 ex/01- 1 ex/02- 11 ex/03- 9 ex/04- 20-25 ex.
2005- 12 ex/06- 9 ex/07- 15-20 ex/08- ca 15 ex.
2009- max 15 ex/2010- ca 17 ex.

SNÖSPARV

Vårobservationer:

24/3 1 ex. sträckte över 30-meterskärrret (RM).
26-27/3 7-8 ex. rastade på Barkarbyfältet (JW mfl).
27/3 1 ex. sträckte över 30-meters (HB).
28/3 21 ex. rastade på Barkarbyfältet (KSJ).
29/3 ca 80 ex. rastade vid Tallebo (AM,GSI,OB).
29-30/3 4-5 ex. rastade på Barkarbyfältet (JOK).
4/4 5 ex. förbiflygande 30-meterskärrret (PF).
Höstobservationer:
21/10 1 ex. sträckte över 30-meterskärrret (TC).
23/10 1 ex. sträckte över Barkarbyfältet (JW).
28/10 1 ex. överflygande 30-meters (OB,HS,LL,KB).
1-5/11 tot 6 ex. sträckte över 30-meterskärrret (IE).

Antal observationer av snösparv under 2000-talet:
2000- 8 ex/01- 3 ex/02- 9 ex/03- 2 ex/04- ca 65 ex.
05- ca 20 ex/06- ca 115 ex/07- ca 35 ex.
2008- ca 85 ex/09- 16 ex/2010- ca 130 ex.

GULSPARV

Större samlingar vinter (jan-feb):

1-25/1 100-220 ex. vid Fågelrestaurangen (JOK).
30-31/1 30-40 ex. vid Fågelrestaurangen (OB mfl).
14/2 ca 40 ex. vid Fågelrestaurangen (OB,TC).

Större samlingar vinter (dec):

3-31/12 40-150 ex. vid Fäbodas gård (JOK).
7-31/12 50-90 ex. vid Väsby gård (MW,BH mfl).

VIDESPARV

30/8 1 ex. rastade vid Säbysjöns fågeltorn
(MW,KSJ,PL).

Antal observationer av arten under 2000-talet:
2000- 3 ex/01- 1 ex/02- 6 ex/03- 3 ex/2004- 2 ex.
2005- 3 ex/06- 0 ex/07- 1 ex/2010- 1 ex.

SÄVSPARV

20/3 (HS).

Några intressanta observationer som gjorts på övriga delar av Järvafältet, samt i Järvafältets närhet.

30/12 2009-19/3 2010 Svarthalsad trast i Sundbyberg (gmS).

13-14/2 Vittrut 1 ex. vid Råstasjön (HI mfl).

23/2 Päruggla i Jakobsberg (BL mfl)

22/3 Kungsörn över Kista (gmS)

3-7/6 Flodsångare vid Bällstaån, söder om flygfältet och E18 (BJH mfl).

3/8 Svart rödstjärt norr om Skillinge golfbana och Stäket-Rotebroleden (gmS).

14/9 Taigasångare söder om Sandviks gård vid Mälaren, Järfälla kommun (gmS).

Antal observerade arter år på norra delen av Järvafältet år 2010 var 182 st.

Antal arter tidigare år:

2009 = 189 st (inkl. am. kricka)
2008 = 190 st
2007 = 188 st
2006 = 190 st
2005 = 192 st
2004 = 186 st
2003 = 185 st (inkl. am. kricka)
2002 = 180 st
2001 = 186 st (187 st inkl. am. kricka)
2000 = 192 st
1999 = 181 st (182 st inkl. am. kricka)
1998 = 179 st
1997 = 176 st
1996 = 183 st
1995 = 174 st
1994 = 174 st
1993 = 172 st
1992 = 172 st
1991 = 156 st

Observatörer/Rapportörer:

AE = Anders Eriksson
AL = Anita Lundin von Bornstedt
ALA = Anders Larsson
AM = Ari Määttä
AN = Anders Nyberg
AS = Anders Sennmalm
AW = Anders Westerlund
AWE = Anders Westerberg
BG = Bert Glennstål
BH = Bo Hallman
BJH = Bjarne Hallman
BL = Bo Lekvall
BLI = Björn Lindkvist
BMS = Britt-Marie Svensson
BN = Bo Nyberg
BP = Bert O Persson
BS = Bengt Sundberg
BSA = Bengt Salomonsson
BSJ = Björn Sjögren
BW = Björn Wester
CC = Clas Cronlund
CF = Christer Forsberg
DA = Daniel Andersson
DE = Daniel Eriksson
DP = Dan Petrini
EA = Erik Amlöf
EE = Eva Ekman-Eriksson
GB = Göran Bridén
GBE = Gunnar Bergqvist
GD = Gunta Dambekalns
GF = Göran Frisk
GFO = Göran Forsberg
GG = Gustaf Gidlund
GH = Gunilla Hjorth
GL = Göran Lettstrand
gmS = uppgift från rapportsystem "Svalan"
GS = Gösta Ståhlberg
GSI = Gunnar Siljestränd
HB = Herbert Baumann

HEH = Harald Ehrenborg
HE = Hans Elleby
HF = Hans Fröling
HI = Hans Ivarsson
HQ = Hans Quiding
HS = Holger Stenson
HSC = Hans Schwartz
IE = Ingemar Edmundo
IK = Iréne Kyrklund
IL = Ingemar Lundin
JJ = Jon Jörpeland
JL = Jörgen Lindqvist
JM = Jukka Markanen
JOK = "Många alerta skådare"
JR = Jacob Rudhe
JS = Jan Svedberg
JT = Jan Tallmark
JW = Johan Wallin
KA = Kim Alpgård
KB = Kjell Bergman
KC = Karin Callmer
KEF = Karl-Erik Fridzén
KJ = Kjell Jonsson
KL = Kari Lahti
KS = Kjell Sahlberg
KSU = Kerstin Sundberg
KSJ = Kenneth Sjögren
KW = Kristina Winter
KY = Kjell Yngerskog
LAF = Lars Friberg
LE = Lennart Ekman
LES = Lars-Erik Sarasniemi
LGK = Lars-Göran Karlsson
LI = Lars Imby
LL = Lars Larsson
LR = Lena Radler
MBO = Mikael Bouveng
MF = Michael Frost
MG = Michel Goigny
MH = Mats Hildeman

ML = Magnus Lindblom
MLI = Magnus Lindberg
MO = Morgan Ohlsson
MW = Mats Weiland
NN = Niklas Nilsson
NU = Niklas Ullgren
OB = Olle Bernard
OF = Orvar Fredriksson
OW = Olle Westerberg
PF = Percy Fredriksson
PU = Per Unger
RC = Ronny Carlsson
RD = Rikard Dahlén
RE = Rasmus Elleby
RJ = Roland Jarvad
RK = Rolf Kåsjö
RKA = Ronny Karlberg
RL = Ragnar Lagerkvist
RM = Ronny Melbéus
SH = Stefan Hellmin
SK = Stefan Kyrklund
SL = Sophie Larsson
SLI = Stefan Lilienberg
SN = Staffan Nordin
SS = Svante Söderholm
SSJ = Stefan Sjökvist
SÖ = Stefan Örtenblad
TA = Torbjörn Andersson
TC = Tommy Carlsson
TE = Tommy Eriksson
TH = Tord Holst
TP = Thomas Persson
TSA = Tom Sandström
TST = Thomas Strid
UB = Ulla Björkdahl
UF = Ulf Franzén
UL = Ulf Larsson
US = Ulf Svahn
WR = Wolfgang Richter
ÖH = Örjan Holm

*Årsrapporten sammanställd av
Olle Bernard, JOK*